

Excelența Voastră Domnule Președinte al României,

Stimate domnule Prim-Ministru,

Doamnelor și domnilor miniștri și membri ai Parlamentului României,

Domnule Președinte al CNR,

Domnule Președinte al Federației Sindicatelor din Educație „SPIRU HARET”,

Doamnelor și domnilor președinți de federații sindicale, al Coaliției pentru Educație și al asociațiilor de elevilor,

Doamnelor și domnilor,

Sunt onorat de invitația de a participa la Conferința Națională a Federației Sindicatelor din Educație „SPIRU HARET”, UN PARTENER SERIOS AL DIALOGULUI CONSTANT PE CARE Ministerul Educației Naționale îl are cu toate organizațiile sindicale, studentești și ale elevilor, cu organizațiile nonguvernamentale centrate pe educație și problemele tinerilor.

Cunosc destul de bine activitatea Federației Sindicatelor din Educație „SPIRU HARET”, acțiunile eficiente în vederea promovării și protejării intereselor comune ale celor peste 80.000 de salariați din învățământul preuniversitar și universitar, pentru soluționarea și gestionarea nevoilor acestora și, nu în puține cazuri, pentru interesul public general.

Este un moment prielnic să mulțumesc celor care, în calitate de parteneri de dialog s-au aplecat cu dragoste și conștiinciozitate asupra problemelor educației, la nivel local sau central, sprijinind direct, cu responsabilitate, în spiritul prevederilor legale nevoile elevilor și studenților, ale cadrelor didactice și ale personalului non-didactic din unitățile de învățământ de la toate nivelurile, pentru ca procesul de învățământ să se desfășoare în condiții corespunzătoare.

Ca Rector, mulți ani, al unei mari și prestigioase instituții de învățământ superior, numesc aici Academia de Studii Economice din București, știu bine ce înseamnă cooperarea responsabilă cu sindicatele în rezolvarea eficientă a multor probleme situate la intersecția intereselor și a responsabilităților noastre.

Stimați participanți,

Știm cu toții că educația este un factor-cheie al dezvoltării naționale, deoarece determină în mare măsură activitatea economică și productivitatea, creând premisele, pe termen lung, pentru un nivel mai ridicat de trai și o mai bună calitate a vieții.

E un moment propice să vă împărtășesc câteva din preocupările echipe de conducere a Ministerului Educației Naționale, pentru a transmite și colegilor dumneavoastră că, nu numai că știm numeroasele probleme și dificultăți subiective și obiective cu care se confruntă educația, ci mai mult, există și voința și experiența necesare pentru îndepărtarea lor.

Ne preocupăm permanent pentru îmbunătățirea infrastructurii educaționale ca prioritate esențială pentru accesul egal și participarea școlară, dezvoltarea timpurie a copiilor, pentru dobândirea de competențe relevante pentru piața muncii și construirea de abilități sociale și de integrare socială.

Ministerul Educației Naționale a elaborat 4 strategii sectoriale în domeniul educației și formării profesionale, strategii aprobate prin hotărâri de guvern și validate de către Comisia Europeană: Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii, Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar 2015-2020, Strategia de Învățare pe Tot Parcursul Vieții 2015-2020 și Strategia educației și formării profesionale din România în perioada 2016-2020. Cea de a 5 – a strategie Strategia Națională privind Modernizarea Infrastructurii Educaționale, urmează să fie definitivată printr-un proiect cu finanțare europeană în septembrie 2017.

Aceste documente programatice reprezintă condiționalități ex-ante pentru accesarea fondurilor europene 2014-2020 și fundamentează programe operaționale și proiecte, unele deja lansate, în parteneriat cu comunitățile locale. Strategia privind infrastructura educațională, în curs de elaborare cu consultanța Băncii Mondiale, oferă un instrument util de lucru comunităților locale (ordonatori de credite în acest caz), ci să oferim criterii de luat în considerare, astfel încât să nu mai construim școli pe care apoi, să le închinăm din lipsă de copii.

Ne confruntăm cu schimbări demografice semnificative generate de scăderea și îmbătrânirea populației coroborate cu migrația forței de muncă calificate. Investițiile în infrastructura de educație este costisitoare, iar în România nivelul acestora este unul dintre cele mai scăzute din Europa. Există diferențe semnificative atât între regiuni, cât și în interiorul acestora, în special între zonele urbane și cele rurale. Ca atare, decizia de a închide peste 1.600 de unități școlare în 2011 și 2012 a fost luată în urma analizei declinului populației din România, nu pe baza unei combinații de factori. Adoptarea unei abordări holistice, bazată pe date concrete, poate conduce la reducerea ineficienței cheltuielilor și îndeplinirea obiectivelor privind creșterea accesului, îmbunătățirea calității și creșterea relevanței serviciilor educaționale.

Un proces de coordonare poate asigura responsabilitatea actorilor locali și centrali în îndeplinirea obiectivelor privind calitatea și echitatea sistemului de învățământ, evitând astfel ineficiențele și duplicarea eforturilor în cadrul programelor fragmentate. Să nu uităm că, aproximativ 60% dintre școlile primare și secundare din România dispun de spațiu excesiv în raport cu efectivele de elevi, în condițiile în care aceste școli deservește doar o treime dintre elevi. În același timp, 22% dintre elevii din România au de suferit din cauza capacității insuficiente de școlarizare și din cauza supraaglomerării, situație care poate influența negativ procesul de predare și învățare.

Stimați participanți,

Pe de o altă parte, în mediul urban, spațiile școlare pentru învățământul primar și gimnazial sunt, cum spuneam, în general, supraîncărcate, presiunea fiind și rezultatul introducerii clasei pregătitoare, ca parte a învățământului primar. Supraaglomerarea reprezintă o problemă acută, în special în județele în care se înregistrează o tendință demografică ascendentă, în școlile din mediul urban și în școlile secundare. Aceasta a condus, în cazul unor unități de învățământ, la desfășurarea activităților educaționale în spații neadecvate din punctul de vedere al dimensiunii, iluminării sau dotărilor. În alte cazuri, pentru a asigura școlarizarea tuturor copiilor din circumscripția școlară, școlile au fost obligate să renunțe la laboratoare, săli de informatică, săli de bibliotecă sau spații în care se desfășurau activități extrașcolare, ceea ce conduce în mod natural la scăderea calității educației oferite.

Știm nevoile unităților școlare și eforturile dumneavoastră de a ține pasul cu rețințele acestora: calculatoare, acces la internet, table interactive, truse de laborator, echipamente sportive, dotări

pentru copiii cu nevoi speciale, hărți, aparate și echipamente pentru învățământul profesional și tehnic; săli de sport și de festivități, biblioteci, centre de documentare și informare și multe altele.

Facilitățile de învățare, inclusiv biblioteci și laboratoare de științe, sunt corelate cu performanțele elevilor, cu toate că există diferențe semnificative în special între zonele rurale și cele urbane. Modul de funcționare în două schimburi predomină atât în București, cât și în alte zone urbane din România. Cu toate că acest mod de organizare este eficient din punctul de vedere financiar, el pune probleme elevilor și cadrelor didactice. Acesta nu permite amenajarea și utilizarea sălilor de clasă în funcție de vârsta elevilor deoarece aceeași sală este utilizată de elevii din ciclul primar și gimnazial. În cazul în care modul de funcționare în două schimburi nu poate fi evitat, sunt necesare investiții în soluții creative care să conducă la flexibilizarea spațiilor și eficientizarea utilizării lor.

La fel de importante sunt asigurarea utilităților și obținerea autorizațiilor sanitare de funcționare. În acest sens, împreună cu autoritățile locale și MDRAP ne propunem să realizăm aceste obiective, din Programul Național de Dezvoltare Locală și din alte surse, cât mai repede posibil, pentru a asigura elevilor și dumneavoastră un spațiu sigur, confortabil și în conformitate cu standardele europene. Ministerul Educației Naționale a încurajat și încurajează parteneriatele și programele/proiectele desfășurate de comunitățile locale cu unitățile de învățământ, le consideră esențiale pentru formarea abilităților și atitudinilor elevilor și le dorește utile pentru membrii comunității. Susținem, astfel, proiectele de creare a serviciilor comunitare integrate, proiectul de sprijin pentru tinerii NEET'S (fără educație, formare sau loc de muncă) și toate formele prin care putem contribui la învățarea pe tot parcursul vieții, incluzând educație civică, dezvoltare durabilă și implicare în viața comunității.

Ministerul Educației Naționale intenționează să realizeze o analiză a Stării Educației și să identifice nevoile de modificare/îmbunătățire a legislației în vigoare, fundamentând astfel o propunere privind o nouă lege a educației, adecvată cerințelor actuale și de perspectivă. Cu implicarea activă a tuturor actorilor interesați, în parteneriat cu Administrația Prezidențială și Academia Română, dorim să ne asumăm orientările strategice ale educației la orizontul 2030 și să propunem o lege a educației, viabilă pe termen lung.

Un asemenea demers necesită o ambă dezbateră publică, o largă consultare a specialiștilor, cadrelor didactice, elevilor, studenților, părinților, comunităților locale, societății civile, sindicatelor și patronatelor și, în final, o asumare de către principalii factori politici și decizionali a opțiunilor majore ale educației.

Domnule Președinte al Federației Sindicatelor din Educație „SPIRU HARET”

Stimați participanți,

Vă rog să-mi permiteți ca în încheiere să vă mulțumesc pentru atenția acordată, pentru dialogul constant în interesul școlii și să vă urez succes în activitățile din programul acestei sesiuni a Conferinței Naționale a Federației Sindicatelor din Educație „SPIRU HARET”!

Pavel Năstase

Ministrul Educației